

Hoofdstuk 5. Administratieve organisatie en HRM

Meerkeuzevragen

Opgave 5.1

D SAAS betekent: ‘Software as a service’. ESS = Employee Self Service. ERP = Enterprise Resource Planning. HRM = Human Resource Management.

Opgave 5.2

B Stelling I is onjuist, want bij een geïntegreerd systeem is niet langer sprake van diverse systemen; er is nog maar één systeem, waarin alle relevante gegevens worden vastgelegd. Stelling II is juist.

Opgave 5.3

D Stelling I is onjuist, want er wordt geen aansluiting gemaakt tussen de personeelsadministratie en de financiële administratie, maar wel tussen de salarisadministratie en de financiële administratie. Stelling II is ook onjuist, want er kan onderscheid worden gemaakt tussen logische maatregelen en fysieke maatregelen. Een organisatorische maatregel is hetzelfde als een logische maatregel.

Opgave 5.4

B Het afsluiten van USB-poorten is een fysieke beveiligingsmaatregel.

Opgave 5.5

D Application controls zijn ingebouwde controlemaatregelen die bepaalde fouten moeten signaleren (bijvoorbeeld een niet bestaand BSN). Het opstellen van procedures is een organisatorische / logische beveiligingsmaatregel.

Opgave 5.6

B Het maken en bewaren van back-ups rekent men tot de fysieke beveiligingsmaatregelen.

Open vragen

Opgave 5.7

a. Voordelen van een geïntegreerd systeem:

- Gegevens hoeven slechts één keer te worden ingevoerd.
- Alle medewerkers die toegang hebben tot de data in het systeem, kunnen hiervan gebruikmaken.
- Er is een betere controle mogelijk op de juistheid van de ingevoerde data.
- Bij een volledig geïntegreerd systeem wordt de onderlinge samenhang tussen de bedrijfsprocessen beter waarneembaar. Dit maakt dat de eventuele ‘zwakke plekken’ beter te traceren zijn.

b. Nadelen van een geïntegreerd systeem:

- De onderneming wordt wel heel afhankelijk van het ene systeem (en dus ook van één leverancier).
- Het invoeren van een systeem dat volledig is afgestemd op de wensen van alle verschillende afdelingen, is vaak erg ingewikkeld. Niet zelden neemt de invoering van zo'n systeem heel

veel tijd in beslag (soms zelfs jaren). De invoering van 'losse' systemen gaat vaak een stuk sneller.

Opgave 5.8

- a. SAAS staat voor 'Software As A Service' en hierbij wordt de software als dienst aangeboden via internet. De gebruiker van de software heeft niet meer nodig dan een internetaansluiting en een webbrowser. De software hoeft dan dus niet op een server of een lokale computer te worden geïnstalleerd. Dergelijke toepassingen zijn er in groten getale op het gebied van financiële administratie ('internetboekhouden'), maar ook het voeren van een personeels- en salarisadministratie kan tegenwoordig online gebeuren.
- b. Voordelen van SAAS:
- Systeem via SAAS is vaak goedkoper dan de aanschaf en implementatie van een systeem dat op de server moet worden geïnstalleerd.
  - Onderhoud en upgraden is verantwoordelijkheid van leverancier.
  - Gebruikmaking van het systeem is locatieonafhankelijk.
- Nadelen SAAS:
- Afhankelijkheid van softwareleverancier / van internet.
  - Beveiliging van gegevens is bijzonder aandachtspunt.
- c. Met behulp van Employee Self Service kunnen medewerkers online toegang krijgen tot hun gegevens in de personeelsadministratie. Zij kunnen daarnaast zelf een aantal mutaties doorvoeren (o.a. een adreswijziging). Ook bestaat de mogelijkheid om een loonstrook of verlofoverzicht te bekijken en deze te downloaden.

Opgave 5.9

- a. Functies van een HRM-systeem:
- de registratie van alle werknemers;
  - het bijhouden van een digitaal personeelsdossier;
  - de registratie van alle gevolgde opleidingen en de opgedane ervaring;
  - werving en selectie;
  - arbeidsvoorwaarden;
  - personeelsbeoordeling;
  - functieprofilering en -matching;
  - carrière- en loopbaanplanning;
  - verzuim en verlof;
  - personeelsrooster;
  - urenregistratie.
- b. Functies van een salarissysteem:
- het kunnen maken van alle mogelijke loonberekeningen, waarbij ook rekening wordt gehouden met de van toepassing zijnde cao;
  - het kunnen toepassen van de diverse (fiscale) regelingen, bijvoorbeeld met betrekking tot leerlingen/stagiairs, meewerkende kinderen, aannemers van werk, studenten en scholieren, pseudo-werknemers en artiesten en beroepssporters;
  - het kunnen indienen van de loonaangifte bij de Belastingdienst;
  - mogelijkheden tot gegevensuitwisseling met pensioenuitvoerders.

- c. Maandelijkse aansluitingen:
- aansluiting tussen de stand op de eerste dag van de maand en de laatste dag van de maand voor wat betreft de brutosalarissen;
  - aansluiting tussen de berekende salarissen uit het salarissysteem en het personeelssysteem;
  - aansluiting tussen het werkelijke aantal personeelsleden in dienst en de uitbetaling van de salarissen.
- d. Een maandelijkse aansluiting tussen de salaris- en financiële administratie is de aansluiting tussen de salarissen volgens het salarissysteem en de financiële administratie.

Opgave 5.10

- a. Fysieke maatregelen en logische maatregelen.
- b. Fysieke beveiligingsmaatregelen:
- een goede fysieke beveiliging van computerapparatuur;
  - het regelen van de toegang tot de automatiseringsruimte;
  - het (laten) installeren van brandmelders en sensoren die alarm slaan als er binnen computerruimtes sprake is van ‘hoog water’;
  - het gebruik van firewalls en virusscanners;
  - het regelmatig maken van back-ups van bestanden en het bewaren van deze back-ups in brandvrije en inbraakvrije ruimtes buiten de automatiseringsafdeling;
  - het werken met twee servers;
  - het maken van schriftelijke afspraken met personeel over geheimhouding;
  - het opstellen van procedures omtrent het omgaan met bijvoorbeeld usbsticks;
  - een voortdurende controle op de naleving van de procedureafspraken.

Logische beveiligingsmaatregelen:

- het gebruik van ‘application controls’;
- het werken met gebruikersnamen en wachtwoorden;
- de toegang tot bepaalde programma’s of modules uitsluitend mogelijk maken voor medewerkers die hiertoe bevoegd zijn.

Opgave 5.11

- a. Application controls zijn ingebouwde controlemaatregelen die bepaalde fouten signaleren.
- b. Voorbeelden van application controls:
- controle op de juiste invoer van geboortedata (bij een datum die in de toekomst ligt, volgt een foutmelding);
  - controle op de juiste invoer van bankrekeningnummer (elfproef).
  - controle op het in evenwicht zijn van de loonjournaalpost.

Casusvragen

Opgave 5.12

- a. Eenmalige vastlegging van stamgegevens in een functioneel geïntegreerd computersysteem heeft de volgende voordelen:
- Eenmalige vastlegging van data zorgt ervoor dat het gegeven slechts één keer gedefinieerd hoeft te worden (efficiency).
  - Alle medewerkers die toegang hebben tot deze data kunnen hiervan gebruikmaken.
  - Er is een betere controle mogelijk op de juistheid van de ingevoerde data.
- b. Een geïntegreerd systeem kan ook nadelen hebben:
- De onderneming wordt wel heel afhankelijk van het ene systeem (en dus ook van één leverancier).
  - Het invoeren van een systeem dat volledig is afgestemd op de wensen van alle verschillende afdelingen, is vaak erg ingewikkeld. Niet zelden neemt de invoering van zo'n systeem heel veel tijd in beslag (soms zelfs jaren). De invoering van 'losse' systemen gaat vaak een stuk sneller.
- c. De toename van de automatisering in de salarisadministratie vraagt om specifiekere deskundigheid met betrekking tot de soft- en hardware. Als deze deskundigheid niet aanwezig is (vooral bij kleinere organisaties) kan uitbesteding van HRM-activiteiten een oplossing zijn.

Opgave 5.13

- a. Beveiliging van data kan onder meer door:
- toegangsbeveiliging tot de locatie waar de server en andere belangrijke computerapparatuur staan opgesteld;
  - het geven van beperkte rechten aan de gebruikers van het automatiseringssysteem;
  - het loggen van bestanden waardoor achteraf kan worden gecontroleerd wie welke bestanden heeft benaderd en/of gemuteerd;
  - het maken van een back-up van bestanden;
  - het bewaren van de back-up op een andere beveiligde plaats.
- b. Enkele maatregelen die voorkomen dat onbevoegden toegang hebben tot bepaalde bestanden, zijn:
- wachtwoorden gekoppeld aan het verlenen van rechten aan bepaalde personen;
  - het loggen waardoor achteraf kan worden geconstateerd wie toegang heeft gehad tot bepaalde bestanden;
  - de verplichting tot het regelmatig wijzigen van de wachtwoorden.
- c. Voorbeelden van application controls:
- controle op de juiste invoer van geboortedata (bij een datum die in de toekomst ligt, volgt een foutmelding);
  - controle op de juiste invoer van bankrekeningnummer (elfproef).
  - controle op het burgerservicenummer (BSN).

Opgave 5.14

a. Leveranciers van software kiezen in toenemende mate voor SaaS. Via internet wordt de software aangeboden. Het is niet nodig om de software te installeren op een server of op een lokale computer. Er zijn o.a. SaaS-toepassingen op het gebied van Financiële Administratie en de Personeels- en salarisadministratie.

b. Voordelen:

- kosten voor aanschaf en onderhoud in het algemeen lager t.o.v. lokale toepassingen;
- online toegang tot applicatie, niet plaats- of locatie gebonden, mogelijkheden voor thuiswerken.

Nadelen:

- afhankelijkheid softwareleverancier (o.a. continuïteit en beschikbaarheid);
- extra aandacht vereist voor adequate beveiliging van gegevens.

c. Met behulp van Employee Self Service kunnen medewerkers online toegang krijgen tot hun gegevens in de personeelsadministratie. Zij kunnen daarnaast zelf een aantal mutaties doorvoeren (o.a. een adreswijziging). Ook bestaat de mogelijkheid om een loonstrook of verlofoverzicht te bekijken en deze te downloaden.